મધુર મોહીની

કીમત ચાર આના

મધુર મોહીની

અથવા

વસંત બહાર.

પ્રગટ કર્તા

કાગઝી મહમુદમીયાં એન્ડ એમ. બુકસેલર્સ
એન્ડ પબ્લીશર્સ.

ઠે૦ ટાવર રોડ, અલાયાની વાડી સામે-સુરત.

છાપનાર:—ગોવિન્દજી ડાહ્યાભાઈ નાયક.
શ્રી "અનાવિલ બંધુ" પ્રિન્ટીંગ પ્રેસ, બરાનપુરી ભાગળ;
ભાજીવાળી પોળ-સુરત.

કીમ્મત ૦—૪—૦.

રાગ ભીમપલાસઃ— (ડાહ્યા દીવાના)

દુનીયાને ઉંધા ચશ્મા, ડાયા દીવાના લાગે-દુનીઆને

મીરાં હતી દીવાની. નરસીંહ હતો દીવાનો,
તે ભકતી સુધા પીનારા, ડાહ્યા દીવાના લાગે-દુનીઆને

જે પ્રેમના સુપંથી, શુદ્ધ પ્રેમને વીસરીઆ,
પ્રરહાદ ને એ મજનું, ડાહ્યા દીવાના લાગે-દુનીઆને

નીજ જન્મ સીદ્ધ હક્કના, પાઠો ભનાવે તીલક,
તે સ્વતંત્રના શુકાની, ડાહ્યા દિવાના લાગે-દુનીઆને

હૈડે વસી ખીલાફત, જુઝયા અલીબીરાદર,
દીનપર ફીટી મરનારા, ડાહ્યા દિવાના લાગે-દુનીઆને

સી. આર. દાસને નેહરૂ એ બેરીસ્ટરની ગુમાવી,
દેશ દાઝે દાજનારા, ડાહ્યા દિવાના લાગે-દુનીઆને

આદર્શ વીર ગાંધી, જઇ જેલમાં બીરાજે,
તે પણ જગતની આંખે, ડાહ્યા દિવાના લાગે-દુનીઆને

ભમરીઓ કુવો:— (ભમરીયો કુવો)

ભારી બેડાં ને હું તો નાજુકડી નાર
કેમ કરી પાણીડાં ભર્યારે ભમરીયા કુવાને કાંઠડે
ગોરી નીચી ને ઉંચા કાંઠડારે રાજ
ચડતાં કમર લચકાયરે ભમરીયા કુવાને કાંઠડે
સરકે સાળુડા નીર સીંચતારે રાજ
કોઈની નજર લાગી જાયરે..............ભમરીયા
પાણી પાણી થઈ જતીરે એવાં પાણી ભરવા કાજ
રસીલી ના જતી
સ્ત્રીના સુખને કારણે પુરૂષ થાય કુરબાન
તો પાણી ભરવા મહીં શું ભાગ્યું નુકસાન
લોકોમાં મશ્કરી થાયરે ....ભમરીયા૦

ઘુંઘટનો ગરબો:—

ઝટ જાઓ ચંદન હાર લાવો, ઘુંઘટ નહિ ખોલું હું
મને લાગ્યો એ હારનો નેડલો, તમથી નહિ બોલું હું.
મોંઘી તારી માગણી, મોંઘા તારા મૂલ.
મોંઘી તારી પ્રીતડી, મે કરતાંજ કીધી છે ભુલરે,
ઘુંઘટ ઝટ ખોલોને.
મોહન મેં તો માંગીયો, મોંઘો ચંદન હાર,
લાવો હાર પછી પીયું તમે, લુટો જોબનીયાની બહારરે.

ચેતન યુગઃ— (માતૃભુમિ)

ઓ માતૃભુમિ તારા મુક્તિ તણા કિનારા
ક્યાં છે પ્રકાશ ધારા આંશુ હૃદય અમારા—
વર્ષો અનંત વાળી રાત્રિ વીતિ છતાંયે
છે દૂર વ્યોમમાંહિ આશાઓના મિનારા—
જો હોય કંઇ મલિનતા જગનાથ દૂર કરજે
અમને છે એક તારા ઓજસ ભર્યો સહારા.—

સમ્રાટ હર્ષ— (ઘેલાં જીવન)

જોબનીયાં જીવન ઘેલાં કરે, લોચનીયાં ત્યારે તલસ્યા કરે;
દિલ દરદે ભરે, સૌ દિવાના ફરે—જોબનીયાં
ઘેન આંખે વસેને હુલાવ્યા કરે,
નવીન ભાવે એ દિલ, ડોલાવ્યા કરે,—જોબનીયાં
વેપારમાં નફો નથી ને કમાણી આવી કરી;—
અંગાળમાં આવ્યા પછી તો ભાઇઓ ભારે કરી—જોબનીયાં

સમ્રાટ હર્ષઃ— (ઘાયલ જીગર)

પ્રેમી બધાં દિવાના, ઘાયલ જીગર ન ભુલે!
દિલને જગાવનારી, વાંકી ભમર ન ભુલે!
ખંજર તણા જખમ તો, દેતાં મલમ રૂઝાતા;
રૂઝે ન ઘા મલમથી, તીરછી નજર ન ભુલે!
પળ એકના, વિયોગે, લાખો વરસ વીતે છે;
જીવે ઝુરી ઝુરીને, મરતાં અગર ન ભુલે!

ચેતન યુગ:— (ચેતનના અંબાર)

આજ ઉતર્યો સ્વર્ગભુવનથી ચેતનના અંબાર

ઉતર્યા ચેતનના અંબાર

ઝીલ ઝીલ ઓ ભારતવાસી! તજી મોહ અંધાર—ઉતર્યા.

યુગ યુગની નિદ્રા વિસારી, તુચ્છ જીવનના મોહ નિવારી;

તન ધન જન્મભુમિ પરવારી, માતૃભૂમિનું ઋણ ઉતારી

કર સાર્થક અવતાર—ઉતાર્યા.

આત્મભોગના મંત્ર પચાવી, સહિષ્ણુતાનો ધર્મ શોભાવી

જગને નૂતન ધર્મ શિખાવી, પુણ્ય ભૂમિનું નામ દિપાવી

કર જગમાં જયકાર—ઉતર્યા.

સમ્રાટ હર્ષ:— (દિવાનો પ્રેમી)

અમોને ભોગ કે વિલાસની અભિલાષ નથી;
વિષયની વાસનાનો, હ્રદયમાં નિવાસ નથી!
સુધા છે સ્નેહ અને, વિષય તો છે વિષ સદા;
મજા છે પ્રેમમાં એ, મોહમાં મિઠાશ નથી?
મળે જ્યાં પ્રીત ત્યાં, હજાર દર્દ જાય ભુલી;
દિવાના પ્રેમીઓનો અન્ય કાંઇ આશ નથી!

ચેતન યુગ— (એક સવાલ?)

મોહ ભરેલા જીવન અમારાં મોહ ભર્યા સંસાર વિષે

અમને રૂચે નિત્ય અવનવી મોહકના શણગાર વિષે—

દેહ સ્વદેશી હ્રદય સ્વદેશી તે ઉપર શણગાર વિદેશી

એ શણગારે દેશ ડુબ્યો છે દરિદ્રતાના ભાર વિષે —
અમે સુકોમળ કુમારીકાઓ દેશ ભકિતની વાતો વસમી
નાને મોઢે મોટી વાતો નવ શોભે વહેવાર વિષે—
દેશ હિન્દ છે વીરાંગનાનો છો સંતાન તમે સહુ તેનાં
ક્યાં છે હિસ્સો કહો તમારો ભારતના ઉદ્ધાર વિષે—

અજય ધારાઃ— (અંતરની વાત)

આજ સખી અંતરની પુછું એક વાત કહો
મીઠા સંધ્યા કે સખી મીઠડાં પ્રભાત કહો—?
બન્ને લાગે મધુર બન્નેથી દુઃખ દુર
બેમાંથી કોણ રળીઆત કહો—!
સુખીઆને સાંજ ગમે દુઃખીઆ જન દિવસ ગણે
ઘેલાંને કાંઈ ન ગમે શાણાને સર્વ ગમે
વિરહીને સૌ સમાન દિવસ અગર રાત કહો—?
હમણાં રાત્રી થશે ને પ્રિયતમની પાસ જશું
એવાં ઉત્સાહે નહિ રહે ભાન સાન કશું
સંધ્યા રસરાજ તણી સજની સાક્ષાત કહો—?

અજય ધારાઃ— (ખોટુ અભિમાન) રાગ–ભજન

ચાર દિવસ ચડતી મળી ત્યાં આવ્યું અભિમાન
પાછળ પડતી હોય એ ભુલી ગયો અજ્ઞાન
રે પ્રભુતાના વ્યર્થ ગુમાની
છે પડતી એજ નીશાની મનમાં ધરે ગુમાની

રાજ્ય લોભને કારણ જગવે ક્લેશ વૃથા અભિમાની-
એક ભુમીના પુત્ર આપણું વૈર તૃષા આ શાની
અરસ પરસના ક્લેશ મહીં છે બન્નેને નુકશાની
વૈર તૃષા જ્યારે ટળે ત્યારે ક્લેશ ભુલાય
કે જ્યારે ગુર્જર ભુમિ સૌથી શ્રેષ્ઠ ગણાય
તમે શ્રેષ્ઠ કે અમે શ્રેષ્ઠ એ તકરારો મમતાની
ભારતભૂમીએ તકરારોમાં નિર્મળ થઇ જવાની—

વિરની વટઃ— (લાયકાત)

લાયકાતના પાઠ પઢાવો લાયક કેમ થવાય?
પઢી પઢીને પોપટ થાશું શીખવો તો શીખાય
કહોને લાયક કેમ થવાય?
ભણતર ભણવા નીશાળીઆઓ નીચે બેસી જાય
ગુરૂ વચનને ગોખી રાખે તો જ્ઞાની કહેવાય
કહોને લાયક કેમ થવાય?
લાયકાતનાં લેખાં લાડી જોને આમ લખાય
અરસપરસની આંખ મળે ત્યાં શિક્ષણ પુરૂં થાય
એ તો શીખવ્યું ના શીખાય.

વિરની વટઃ— (જગત રંગ)

સાધુ થઇને જે જે શીખ્યા એ સ્વામિ સમજાવો
કેવા કેવા થયા અનુભવ અમને કહી બતાવો?
ઓહો રંગ જગતના કેવા!

જાહેરમાં જે સભ્ય ગણાયે હોય નામના મોટી
અંદરખાને ઉંધાં ધંધા દયાનત રાખે ખોટી
આહી તકીએ બેસી બોલો રામ ફેરવે માળા.
હજામ કરી લોકોનાં નાણાં કાઢે છે દેવાળાં.
જોયા રંગ જગતના એવા.

અમર આશાઃ— (જમાનાની બહાર)

જોઈ લ્યો જમાનો આવ્યો આજે બૈરાંની છે બહાર,
મીસ્ટરની કીંમત કોડીની છે મીસીસના પોબાર.
સુધારે માંડયા તોફાન ફેશનમાં સઘળા બેભાન
કરવા કયાં પોબાર,
પફ પાવડરના લેપ લગાવી સન્નારી ચાલ્યાં પૂરવા.
ઢાલે લમણું બેઠા ડીયર આજે ઘરને સાચવવા,
શેઠ કરી રહ્યા છે વેઠ. બર હોએ કે બેરોનેટ,
એજ મોડર્ન એટીકેટ.
વાત કરૂં છું પ્રાયવેટ એકઝેકટ—જોઈ લ્યો જમાનો.

અમર આશાઃ— (કટુ વચન)

કામીનીના કટુ વચન અમૃતથી મીઠાં માને (એ માને)
રસીક રમણુ એ રસની રમતે રમણી રીઝવી જાણે (જે જાણે)
પુર મસ્તીમાં વ્હેતી સરીતા સામે થાતાં તાણે,
લ્હોય સરિતા વિશ્વ સકળની સાગર સાચવી જાણે (સાચવી જાણે)
જાત તમારી રીસાળ એવી પળપળ ઓછું આણે,
ગમતા અમને તે નર જે અમ વચને નાચી જાણે (નાચી જાણે.)

અમર આશાઃ— (ભારતની મુક્તિ)

સ્વાતંત્ર્યતણા આજ ઉગ્યા સૂર્ય સાહેલડી
ભારતની કુંજ કુંજ જાગી રહી.
ઝીલો ઝીલો પ્રકાશ ભરો ઉરમાં ઉલ્લાસ,
આજ રાષ્ટ્ર વીણા રમણીઓ વગાડી રહી—સ્વતંત્રતાની
ત્હોય પુરૂષો કહેતા કે હજુ અબળા તમે,
કષ્ટ સહેવાનાં ધૈર્ય હજી શીખો તમે.
કહો પુરૂષોને રાષ્ટ સુર ઝીલ્યા અમે.
હતી અબળા બીચારી બીન શક્તિ શસ્ત્રધારી,
સકળ રમણીને રાષ્ટ્ર ધુન લાગી રહી—સ્વતંત્રતાની

અમર આશાઃ— (મધુરા સત્કાર)

મધુરા સત્કાર અમે ઉરના આભાર સાથ,
કરશું મ્હેમાન આજ આપના.
સ્નેહથી સ્વીકાર અમે કરતાં આ વાર.
હશે મીઠા ઉપહાર આજ આપના.
સ્વાર્થી સંસાર પંથ મળતા કોઇ વીરલા સંત,
સમજાવે જીવન ગ્રંથ ભાવના.
મીઠા જેના પ્રબંધ સમજું ને વીકટ બંધ,
તરસ્યા અનંત સંત જ્ઞાનના.
દીવ્ય જ્ઞાન આપે સ્વર મીઠા આલાપે,
એ મંજુલ સીતાર તાર આપના.

એ કોનો વાંક:— (રાગ—ગઝલ)

કરણી ભલી મજાની કુળવાનની નીશાની •
નથી રૂપ કે જુવાની પહેચાન પાત્રતાની
ધન માલ કે પ્રભુતા તેમાં નથી મહત્તા
તુલના મહાનતાની સદ્દગુણથી થવાની•
ઉત્તમ તણે કપાળે નથી છાપ ઉચ્ચતાની
ચારીત્ર શુદ્ધ ઉંચુ છે એજ ખાનદાની-કરણી

એ કોનો વાંક:—

ચુંબન વિણુ તો સ્નેહ ન જામે જુઓ જગતના ખેલ,
ચુંબનના ચટકે ધોવાયા, સ્નેહી મનના મેલ...તમે
હારે જ્યારે વદતા વાણી, આંખ આંખ હંસીલે લ્હાણી.
દિલથી દિલદબાવી કહેતું કંઇ કંઇ કીસ્સા કહાણી.
વસમી વાતો એ મુશ્કેલ, સમજવી નથી અન્યને સહેલ.
પશુ પક્ષીઓ જુઓ બીચારા વાણી વીણુ વીચરે દુખીયારા.
સ્નેહ ઉમળકો મોન્ય વ્રતીએ, સમાવે ચુંબન દ્વારા.
નિર્મળ સ્નેહતણી એ વેલ પોશવી ચુંબનથી કરી પહેલ. ચું•

માતૃભુમી:— (આઝાદીકી તમન્ના)

અપને બતન ખાતીર... મરના મુઝે શીખા દો.
આઝાદીકી તમન્ના.... ધરના મુઝે શીખા દો.
હૈ હિન્દ દેશ મેરા.... મૈં હિન્દકા હું બેટા,
જાને નિસાર ઉસ પર... કરના મુઝે શીખા દો.

પૈદા હુવા યહાં મૈં.... મરના મુઝે યહાં હૈ,
તબ આજ મૃત્યુસે ના...ડરના મુઝે શીખા દો.
જીવન બના હૈ ઝેરી... અબ ક્યોં કરૂં મૈં દેરી,
કુરબાન જાન મેરી... કરના મુઝે શીખા દો.

ગરીબની હાય !— (પૈસાનું સગપણ)

આંસુ અમારા દીનના લુછનાર આજે કોણ છે?
ભૂખ્યા જમ્યા એ પ્રશ્ન પૂછનાર અમને કોણ છે?
તરસે મરી જઈએ અમે પાનાર કો પાણી નથી,
મીઠી જીભે બોલાવનારૂં કહો અમોને કોણ છે?
થુ...થુ તિરસ્કારે બધા...પણ દાદ કો દેતું નથી,
'રે આવ' સરખો શબ્દ પણ કહેનાર અમને કોણ છે?
રડનાર પર હસનાર આજે લાખ દુનિયામાં હશે,
રડનારની સાથે રડે પણ એક એવો કોણ છે?

ગરીબની હાય?— (પૈસાની બલીહારી)

જ્યાં જ્યાં જુઓ ત્યાં આજે રે...પૈસાની બોલબાલા.
પૈસે ગુલામી કરતાં....પૈસે સલામો ભરતા,
પૈસેથી લોક ડરતા રે... પૈસાની બોલ બાલા....જ્યાં
પૈસેથી જ્ઞાની થાતાં...પૈસેથી મન પાતા,
પૈસેથી સહુ પૂજાતા રે....પૈસાની બોલ બાલા....જ્યાં
પૈસો કરે શ્રીમંતો...પૈસો કરે શ્રીમંતો,
પૈસાથી કીર્તિવંતો રે....પૈસાની બોલ બાલા....જ્યાં

પાપો કરાવે પૈસો....પાપો છુપાવે પૈસો,
પરમાત્માય પૈસો રે....પૈસાની બોલ બાલા....જ્યાં

ગરીબીની હાય !— (અમીરો કેવા જોઇયે ?)

ગરીબી હાથ જે ઝાલે ન મદ મ્હોટાઈમાં મ્હાલે,
પ્રભુને ઓળખી ચાલે અમીરો હો તો એવા હો !
નિયમ પરમેશ્વરના પાળે મળે એમાંજ મન વાળે,
સુખી સાદું જીવન ગાળે ગરીબો હો તો એવા હો !
પ્રભુના નામ પર પ્યારી કરે કુરબાન શ્રી સારી,
છતાંયે હોય સંસારી ફકીરો હો તો એવા હો !
સીતમ સંતોષથી સાંખે મુખે અપશબ્દ ના ભાખે,
ભરોસો રામ પર રાખે ભિખારી હો તો એવા હો !
કરૂણામય સુણી કહાણી ભરે જે આંખમાં પાણી,
સખાવતની કરે લ્હાણી દિલાવર હો તો એવા હો !

રણગર્જના:— (પ્યારની લુંટ)

લુંટો તો લૂંટાજો પ્હેલા પ્યારમાં;
બે ઘડી તો થાજો ઘેલાં પ્યારમાં,
જીંદગી જોબન બધાં કુરબાન છે;
જાદુગરી આંખલડીના મારમાં—લુંટો.
દિલડાંને હારવામાં છે મજા;
હૈયાં....જ્યાં ભીંજે આ ધારમાં,
કટારી છે નયન ઘાવો, ભમર વાંકી તો ખંજર છે,
બધા ઘાવો સહન કરવાને, સામે પ્રેમી અંતર છે;

નથી ધનવાન આ પ્રેમી, હૃદય પ્રેમી તો નિર્ધન છે.
અહીં તલ્વાર પ્રેમીની, અહીં પ્રેમીની ગરદન છે.—જીંદગી.

મરદના ઘાઃ— કોમીક–(આ વિચારવાની વાત છે)

કહો ભાઇ કયાંથી શાન્તિ વળે.
જીવલડો રાત દિવસ બહુ બળે.
કરમનો વાંઢાપો કયમ ટળે....કહો.
જમણે હાથે નીકળું ત્યારે જમના સામી મળે,
ચૌટે જાતાં ચંદન મળતી ચાર આંખડી ઢળે.
આખા ગામમાં સૌ પરણેલાં જોઇને કાળજું બળે....કહો.
એળે જતો અવતાર કહો કોઇ ક્યાંથી મનડું વળે,
લટકાળી કોઇ લક્ષણવંતી જોઇને ચિતડું ચળે,
પાડોશીને બાર બાયડી અમને એક ન મળે....કહો.

મરદના ઘાઃ (ગંભીર મામલો)

જ્યાં જીંદગીમાં રસ નહીં, ધંધામહીં કંઇ કસ નહીં.
ભાઇ ભાભી વશ નહીં, બૈરી તરફથી જશ નહીં
મામલો ગંભીર જ્યાં શું કામનું એ ગામ છે
નાસી જવું અહીંથી હવે મરદાઇ એનું નામ છે
મારવાડ જોયાના કોડ મોહનજી મારવાડ જાશું
ઝાઝી માથાફોડ છોડ આ દેવકી પાંજરે પુરાશું,
મારવાડ જાશું ને માતેલાં થાશું બાટીને દાળ ખુબ ખાશું
મારવાડ જાશું તો ભુખ ભેગા થાશું,

અજય ધારા:— (રાગ-કવ્વાલી.)

જગતને જીતનારાઓ વિનંતી આ વિસરશો ના
તમારી વિજય કીર્તિને કલંકીત કોઇ કરશો ના
સ્વદેશી કે વિદેશી હો સ્વધર્મી કે વિધર્મી હો
છે ઇશ્વર સર્વને માથે ભુલીએ ગર્વ ધરશો ના—
તમારા દેશનાં ગૌરવ તમોને હોય જો વ્હાલાં
અમારા આ પુનીત સ્મરણોને ખંઢીત કોઈ કરશો ના
અમે મરશું છતાં આત્મા અમારો અહીં સદા રહેશે
અમારી આત્મ વેદીને ચરણ નીચે કચરશો ના

અજાત શત્રુ:—

અહીંસાના ધ્વજપટ જેણે યુગયુગ ફરકાવ્યા
કરૂણા મંત્રે પ્રેમલતંત્રે ભારતગાન ગજાવ્યાં
ધ્વજ યુગયુગ ફરકાવ્યા

બુદ્ધદેવ એ ભારત ગૌરવ. દેશ વિદેશે વધાવ્યા.
પ્રેમસુત્રના કાચાતારે મહા સામ્રાજ્ય જમાવ્યાં -
અવતારી જગતારી ગયા, જેણે બંધુભાવ ફેલાવ્યા.

અજાત શત્રુ:— (રાગ-કવ્વાલી)

જીવનરસ લુંટનારાઓ લુંટો છો કે લુંટાઓ છો
હૃદય સાગરના તારાઓ ડુબો છો કે ડુબાઓ છો
દીનરાત સુધારસ પીવા તરસ્યા રહોજી કેવા,

છો અધરા લ્હાવા લેવા શીખો છો કે શીખાવો છો,
સાગર સદા તોફાની ડરતો નથી સુભાની,
બેડો સફર મનમાની તરો છો કે તરાવો છો

અજાત શત્રુ:—

મધુરાં ચુંબનનાં લ્હાણાં.................................
લઈ દયો રોજ આજ અંતરમાં ઉકળતી ઉની જવાળા—
વીરલાં ચુંબનનાં લ્હાણાં...............................
દઈ દયો પ્રાણ લ્હાણુ, મદ ભરતી રસઝરતી યોવન શાળા
આપ કલંકી તેવી હું યે કલંકી...........................
નાચે કલંકના સીતાર કેરા તારપર સંસાર લુટે બ્હાર વાયે લ્હાણાં
ચંદ્ર કલંકી વ્હાલી છંદ્ર કલંકી,......................
નાચ્યા કલંકના સીતાર કેરા તારાપર કીરતાર વારયાર કૈં કૈં શાણા

અજાત શત્રુ:— (રાગ ગઝલ)

નયન શર છુટતાં ચાલ્યાં ઉભાં ત્યાં માર્ગમાં આવી.
ઘવાશો જો પછી દીલબર અમારે શું અમારે શું.
બહુ છોડો નહીં બાણો રખેને શર ખુટી જાશે,
જીવન રજની વીતી જાત સવારે શું સવારે શું,
ઝુલીને પુષ્પ શૈયામાં કરો છો ઘાવ મનમાન્યા,
સજા અમને મઝા તમને તમારે શું તમારે શું.

અજાત શત્રુ:— (ભોળી ભામા)

હું તો ભોળીને અજાણી બાઇ પરણીને પસ્તાણી,
અધવચ વગડે લુંટાણી, કહોને જઈ કહેવી કહાણી—
મેં જાણ્યું મનમાન્યા સાથે રમશું રજની રંગે,
આશા પાલવ તાણી, જમશું પ્રીયતમજીની સંગે,
એણે પ્રીતલડી ન પીછાણી, માગ મનની મને સમાણી

અજાત શત્રુ— (લગ્ન વિધી)

રમણી તમે ઓરાં આવો
જમણા કરને લંબાવો ચોઘડીયું વીતી જાય છે,
અહીં માંડવડા બંધાવો..............................
તમે સાજનીયા બોલાવો કોની લંકા લુંટાય છે—
સસરાજી શરણાઇ વગાડે સાસુજી તમે તાસાં
ભુંગળ નાનાભાઇ વગાડે પત્ની વ્હેંચે પતાસાં—ચો.
વેવાઇમાં ગંગારામ છે હાપામાં દીલારામ છે.
જાનઇયા આખું ગામ છે પછી સાજનનું શું કામ છે.
અલમ શ્યામા શ્યામ આવો આમ.
આપે આશીશ ગંગારામ, બોલો સઘળા રાધેશ્યામ

એક હી ભુલ— (પૈસાનો પ્યાર)

બાબા પૈસેકા ઝુટા હૈ પ્યાર ભુલ હૈ ભુલતે હો,
હૈ દીખાવેકી ઇસકી બહાર મોંહમેં ઝુલતે હો;
ભાગ્ય તારા ઝગમગે દૌલત મીલે હસ્મત મીલે;
રસ રંગકે જલસે જમેં અહુબાબકે ઝમ ઘટ રહે.

સબજી બજા જીહાં કહે હમ મકકા ભરતે રહે,
જુટી ખુશામદ પ્યારસે જેબ અપની વો ભરતે રહે;

એક હી ભૂલ—

મુજ ભોલીકો ભરમાયરી મા કૈસે કરૂં,
સીધી સાદીકો ફુસલાયરી મા કૈસે કરૂં.
મેરે પીછે પીછે આવે પ્રેમ બાત સમજાવે.
મેરા લે ગયા વો મન કૈસે છીનતી,
પ્યારી હૈહકે બુલાવે ઐસી બાત કયુંકર ભાવે,
વો તો માને નહીં એક મોરી બીનતી.
લાગી અસી અરરર....રરર....રરર....રરર
હાયરે મા કૈસે કરૂં....મુજ ભોલીકો૦
ઇસકી ચાલ ઔર ઢાલ, કરે મનકો બેહાલ
મારે તીર નયનવા ઇસકે,
કરે જોસ જારી પ્રીત યે કયસી નીકાલી રીત
મુજે મોહે અધીકાર મોપે કરકે,
છાતી મેં હો થરર...રરર....થરર....રરર હાયરે
મા કયસે કરૂં....મુજ૦

સત્તાનો મદઃ— (ભજન)

તું ચેત મુસાફર વહી જશે છે સમય ઘડી કે બેઘડી.
એ.......મસ્તી મનમાં રહી જશે છે સમય ઘડી કે બેઘડી.
છે આંખ છતાં કાં અંધ બને!
લઇ દીવો હાથ કાં કુવે પડે!

અભિમાન અશ્વપર ચડી ચડી.............છે સમય૦

કંઇ ચેત હજી અજ્ઞાની
થઇ જશે જીવન પાણી પાણી.

પળમાં જો કાળ જશે જકડી........... છે સમય૦

પડતીના પડઘા પડી રહ્યા,
દુઃખના ડંકા ગડગડી રહ્યા.

જો વિપત વાદળી શીરે ચડી.............છે સમય૦

સત્તાનો મદઃ— (માયાના બંધન)

હું કોણ અને આવ્યો કયાંથી એ ભેદ નહીં સમજે મનમાં
લપટાઇ બને મોહાંધ અતિ માયાના બંધનમાં—પડી માયાના૦
કર્મ પ્રમાણે જન્મજ ધરતો નહીં કરૂં પાપ એ કરાર કરતો
જીવ જન્મતા ભુલે સઘળું હું અહીંયા તુ ત્યાં—પડી માયાના૦
યૌવનમાં એ ધન જોબનમાં મુગ્ધ બને તરૂણીના તનમાં
ઉંચું જોઇ ચાલે અભિમાની ઉછળે કયાનો કયાં—પડી માયાના૦
બુઢ્ઢાપામાં કાયા કંપે તોય ઉપાધીથી નહીં જંપે
કાળ પાશમાં પડી આખરે આવે જયાંનો ત્યાં—પડી માયાના૦
લાખો જીવ હમેશાં જાતા મૃત્યુના મુખમાં હોમાતા
તો પણ જોનારા પોતાને અમર ગણે મનમાં-પડી માયાના૦
એ ઘટમાળા આ દુનીયાની સમજે સહુ જ્ઞાની અજ્ઞાની
છતાં મોહમાં ભુલા પડે છે વિશ્વ વિષમ વનમાં—પડી માયાના૦
આત્મા છે અવિનાશ સદાયે નિર્વિકાર છે એ સમજાયે
મળે શાન્તિ ત્યાં કર્મ ક્ષય થતાં આત્મ ચિંતનમાં
સદા પરમાત્મા ચિંતનમાં.

અટંકી વીરઃ— (કુસંપના ફળ)

મિથ્યા મમત મોટાઇમાં કુસંપ વધતો જાય છે!
ભારત ભુમિનું ભયંકર ભાવિ મને દેખાય છે!
પ્રલયના પૂરમાં, જુઓ નોહા તણાએ દેશની—
ફાલી ફુલી ફુલવાડીઓ કરમાય છે આ દેશની—

× × × ×

ઐકયતાને સાધવા આપ્યું અમે બલિદાન છે!
પ્રતિજ્ઞાને પાળવી એ ધર્મનું અભિમાન છે!
લાડીલી કન્યાને કન્યાદાન આજે આપજો—
સોલંકી ને પરમાર વચ્ચે સંપ શાંન્તિ સ્થાપજો—

× × × ×

કીર્તિ સ્થંભ— (પ્રમદા પુરાણ)

લખી શ્લોક દશ હજાર, કરૂં શાસ્ત્ર હું તૈયાર
ધાર્યું પ્રમદા પુરાણુ એનું નામ છે—
નારી ચલે છે સંસાર, સ્ત્રી છે સઘળા સુખનો સાર
એને આધીન રહેવામાં આરામ છે—
પહેલાં શ્લોક લખાશે એ, આ એ ધરતી માતા છે
તારે તેમજ બોલે તે, એને ચરણે હજારો પ્રણામ,
ઘરનો રાજા નર કહેવાય, પ્રમદા પ્રધાન તેનો થાય
એમાં કોણ શ્રેષ્ઠ કહેવાય, અહીંયાં સઘળા શ્રમનો વિશામ છે
સ્ત્રી છે દાળ પુરૂષો ચોખા, સ્વાદ ભેગા તોયે નોખા.
એમાં કોના કરવા ધોખા, અહીંયાં પ્રમદા પુરાણુ તમામ છે—

તારણહાર—

અજાણ્યા તે સ્નેહ કેમ કરીએ સાહેલી
અણજાણ્યા તે પંથ કેમ જઇએ-સખી.
પ્રીત સાગરનાં વારી છે ઉંડાં સાહેલી
જોઇ જોઇને વિચારી પાય ધરીએ-સખી.
ભેદ કંચન કથીર તણા જાણી લઇએ
નહીં ઉજળાંને દુધ સખી માની લઇએ
હૃદય પરખે કે હૃદય અમે અર્પી દઇએ
નયન નીરખી પીછાણે પ્રાણ વારી જઇએ.
નહીં પ્રેમના બજાર આ સંસારમાં સાહેલી
હૃદય રત્નના વેપાર કેમ કરીયે-સખી.
મળે સાચા ઉરહાર પછી શાના વિચાર
અહી સાચા ભવતાર પાર તરીએ-સખી.

તારણહાર—

પુછી જો જગતના ધનવાનોને પૈસા ક્યાંથી આવ્યા
કાળાં ધોળાં કૈંક કરીને કૈંના માલ પચાવ્યા
કરી ઉચાપત માલ બીજાના આખર કોઇ ન ફાવ્યા
માળાના મુળગા જાતામાં કૈંક કરે હુડકાયા
બાગબગીચા કૈંક બંગલા પૈસાથી બંધાયા
સત્ય નિતિની ભલી ઝુંપડી જ્યાં ઇશ્વરની છાયા

તારણહાર—

અજબ રત્ન એક આપું ન આપું કહો આપું
તો-એને છુપું રાખશો?

રત્ન મોંઘુ જો હોય એ તમારૂં હા'-તમને બહુજ
પ્યારૂ તમારૂ ગણીને તમે રાખશો.
વાટે ઘાટે એ રત્ન કાંઇ મળતાં નથી,
અમે જુઠી લાલચ કોઇ ઢળતાં નથી
જો ! જો ! કલ્પવૃક્ષ રોજ રોજ ફળતાં નથી
પ્રાણ સાટે સ્વીકાર રાજ સુંદર ઉપહાર
ગણું પ્રાણથી અધિક પ્રાણ માનશો.

તારણહાર—

નંદનવન સમ દેશ આ જેનાથી સોહાય
ભારત રમણી આજ તે ચરણ તળે ખુંદાય
જગતનાં આંસુ લ્હેનારાં લુછો અબળા તણાં આંસુ
વહે છે આજ ચોધારા લુંછો અબળા તણાં આંસુ
તમારા દેશની લક્ષ્મી તમારૂં તેજ ને ગૌરવ
અરે સન્માન ચાહનારા લુછો અબળા તણાં આંસુ
નથી એ અશ્રુનાં બિંદુ ભર્યાં છે બિંદુમાં સાગર
જશે આ દેશ પાતાળે લુછો અબળા તણાં આંસુ

તારણહાર— રાગ-કવ્વાલી.

દિવાના પ્રેમના પંથી બિલીના પંથ જાશો ના
સુધા માની એ વિષ પ્યાલા પીશો કે કોને પાશો ના
કીનારા નહીં જડે શોધ્યા વિષમ વમળે ભમી મરશો
એ સાગરના અતલ તલમાં હૃદયને કોઇ ખોશો ના
દિવસને રાત રોવામાં નયનમાં નીર ના રહેશે.
અરે છે પ્રેમ દાવાનળ વિજળ જ્યોતિને જોશો ના.

તારણહાર—

દેખાદેખી કરવા જાય, એના ઢેડ ફજેતા થાય,
આખર ઇજ્જત લીલામ આવી થાય છે.
ભલે હંસ થવા જાય નકલ અસલ ભૂલી જાય
આખર બગલા તે બગલા કહેવાય છે.
હે! વાંદરચાળા બહુ કરીએ, ફોગટ હાંસી થાય;
ભુલ્યા ત્યાંથી સમજો વ્હાલા
સોળે સજે શણગાર સંખણી, પદમણી ના થવાય,
ભુલ્યા ત્યાંથી સમજો વ્હાલી, હવે છોડ લવારી છોડ.

વીર ભુષણ— (સારૂં કોણ ?)

પડજો સંસારમાં વિચારી, પરણશો ના કદી નારી.
રહેજો ભલે બ્રહ્મચારી, પરણશો ના કદી નારી.
ભૂંડી કો ભારજાથી પડતાં પનારાં જીંદગી જઇએ હારી;
કોઇને કહીએ તો થાય ફજેતા રહેવું સદા મન મારી—પરણશો.
નિર્લજ નગુણી જાતિ નરોની એથી નિંદાય છે નારી;
પોતાનો વાંક તો જરીયે ન જોતા અબળાને પાડે ઉતારી
પુરૂષની જાત છે નઠારી...પરણશો.

વીર ભુષણ— (ક્યાં ગઇ ?)

કોઇ કહેશે કે જુવાની ક્યાં ગઇ!
મદભરેલી જીંદગાની ક્યાં ગઇ!
ગર્વથી કહેવા થશે આનંદમાં ઉલ્લાસમાં,
રાગના અનુરાગમાં કે પ્રેમના અભ્યાસમાં,
ના ખબર યુવા દિવાની ક્યાં ગઇ!

આવશે જ્યારે બુઢાપો કાય ડગમગ ડોલશે;
ભોગવ્યું જો નહીં હશે તો ત્યારે પસ્તાવો થશે.
બોળશું ઝુકી ગુમાની ક્યાં ગઇ !

અંશાવતાર—

ધારો કે ધન ખરચી નાખ્યું અને દરજ્જો જાય
ધારો કે રૂસ્વત ખાતાં જો પાપ કદી પકડાય
શ્વસુરજી કહો પછી શું થાય ?
વેન પ્રભુના રાજ્ય અહિં એ વર ભરવામાં સાર
પરમેશ્વરના રાજ્ય અહીં છે ઘોર પાપનો ભાર
શ્વસુરજી કહો કેમ વેઠાય ?
ખરી શીખામણ સમજો નહિ એ છે અક્કલની તાણ
અમ જેવા ભોળાભાનો બેલી ભગવાન
શ્વસુરજી એજ અમારો ન્યાય !

અંશાવતાર—

મારો મીઠો સંસાર તોય જામે તકરાર
રોજ લડતાંને પાછાં મનાતાં અમે
એ છે મુરખ જરાક હું છું હઠીલી જરાક
નહીં કરીએ કબુલ અમે કોઇ કોઇનો...વાંક
નમ્યુ આપે ન કોઇ કલેશ ક્યાંથી શમે
રોજ હારે છે એ ને મનાવે મને
માફ માગી ને અંતે રીઝાવે મને
રહે મારી સરસાઇ એજ મુજને ગમે

વીરના વેર—

એ માતૃભૂમિના સૂર્ય થયા નિસ્તેજ આજ કહો શાથી?
સ્વાતંત્ર્ય સરોવર રાજહંસ પરતંત્ર થયા કહો કયાંથી?
ગોબ્રાહ્મણના પ્રતિપાલ એ ક્ષાત્રપાલના બાળ
રણહાક પડી વીર ઉઠો દુંદુભી ગાજે,
એ દેશબંધુ કરશસ્ત્ર ધરો નિજ જન્મભૂમિને કાજે
દીન હિંદમાત ચોધાર રડી કરે આજ પોકાર
એ અશ્રૂ લુછવા બનો શિવાજી સાથી
કેમ દીલ્હીપતિના દાસ બન્યા એ! ક્ષાત્રવીર ભડભાથી

વીરના વેર—

હળવે હળવે ડગલાં ભરજે સખી જીવન જલ છલકાય નહીં,
હૈયે મુજને કંઈ થાય સખી શું થાય બળ્યું સમજાય નહીં.
મદઘેન ચઢયાં તુજ લોચનમાં કહે કોણ વસ્યું તનમાં મનમાં
કોઇ આવી વસ્યું મમ લોચનમાં બળી મીટ મીટ સમાય નહીં.
જોજે અધુરી મધુરી કળી તું કોઇ ભોગી ભ્રમર ચુંમી જાય નહીં.
રસચુમ્બન તો જીવન બંધન જીર જાય છતાં તુટી જાય નહીં.

સ્વામી ભકતી—

પ્રવીણ છું ચપળા ચતુર સુજાણ મધુરૂં બોલી મારૂં બાણ.
દરબારીની દુલ્હન હું છું દાવ પેચ રમનાર.
પ્રપંચની હું જાળ બીછાવી સપડાવું શિકાર
ખુલે ભેદ તમામ ખુશામત સાધન શ્રેષ્ઠ ગણાય.
ખુશામત ખુદાને પ્યારી ધાર્યું સર્વે થાય.

સ્વામી ભક્તી—

ભેટ આ કર કંકણોની આપને ચરણે ધરૂં,
માલિકને માટે કહો તો પ્રાણ મારો પાથરૂં,
સ્વામી ભક્તિમાં કર્યું સૌભાગ્યનું બલિદાન છે;
દેશ ભક્તિનું અમારા હૃદયમાં અભિમાન છે,
પ્રાણ સાટે ધર્મ છે ના પ્રેમની પરવા કરૂં,
મુક્તિના એ માર્ગ છોડી હું નહિ પાછી ફરૂં;
કામ આવે આપને તનની ઉતારૂં ચામડી,
જીવનના શ્વાસ છેલ્લા સ્વામિ ભક્તિના ભરૂં.

સ્વામી ભક્તી—

આવે દાવ સોગઠી મારે બગડી બાજી જીતી જાય
ભાયડાની વાતો ન્યારી.
છે સાહસ કરનારી, જેના ભેદ નહિ સમજાય;
બાયડીની પણ બલિહારી.
હોય ગમે તેવા પણ અહીં મુછાળા કહેવાય,
મુછના પાણી સામે સ્ત્રીનાં પાણી ઉતરી જાય;
ભાયડાની વાત ન્યારી.
ધાર્યું પોતાનું કરનારી નારી જાત ગણાય;
એક ચોટલાવાળીથી આખા આલમ અંજાય;
બાયડીની પણ બલીહારી.

અંશાવતાર—

વશમાં છે પ્રણય પંથ કંથને ભરોસે
રસના સિંધુ અનંત કંથને ભરોસે

ઊંડા આકાશ અને પાંખો બંધાઇ રહી
ઉડવા અભિલાષ વંત કંથને ભરોસે
જગની અજાણુ અમે સોંપ્યાં તન પ્રાણુ અમે
અધૂરા છે જીવન ગ્રંથ કંથને ભરોસે

સમ્રાટ—હર્ષ— રાગ ઉસ્તાદી

ગરવા હગાલું સાવરીયાં
સુરતીયાં તોરી મનકો લોભાઇલી !
તિરછી હય તોરી નજરીયાં—સુરતીયાં તોરી
નિરાલે સબસે જહાંમે યે હુસ્નવાલે હુંય
નજર ચુરાકે જીગરપર લગાને ભાલે હય
હજારો સેંકડો દિલ પાંઉસેં મીસલ ડાલે
ઔર દેખનેમેં બડે સીધે ભોલે ભાલે હય
મારી કટારી પ્રેમકી કારી
બારી હય મેરી ઉંમરીયાં—સુરતીયાં તોરી

સમ્રાટ હર્ષ— (વિદાય)

વિદાય. વ્હાલમ ! તમારી લેતાં, જવું અમારે રડી રડીને !
જીગર અમારાં જળી જવાનાં, નયનથી આંસુ પડી પડીને !
ભર્યાં સરોવર થયાં અદીઠાં, જણાયાં મૃગજળ તમોને મીઠાં,
તમે એ મૃગજળ પીજો સુખેથી, જીગરનાં પ્યાલા ભરી ભરીને !
અમોને ન્હોતી ખબર તમારી, દશા, આ કરશો તમે અમારી
હસી રહ્યા છો હવે અમો પર, કત્લ કલેજાં કરી કરીને !–

કીર્તિ સ્થંભ— રાગ ભજન.

એક સમય એવો હતો, હતાં રાજ્ય ધન ધામ
આજ સમય છે એજ કે, સરવર તીર મુકામ

મનવા ... ... નવ કરીએ કંઇ કલેશ,
કોઇ દિન હોયે રાજ સિંહાસન, કોઇ દિન સાધુ વેશ.
ચડતી પડતી ચક્રનાં એ સઘળાં તોફાન
નહિ હર્ષ કે શોક જ્યાં હરિ ઇચ્છા બળવાન—

કીર્તિ સ્થંભ—

નરસિંહ ચાલ જઇએ કાશી, ડબકાં મારીએ એકાશી
૮૨, ૮૩, ૮૪ થી છુટીએ
સારા પંડિત જોતાં જઇએ, ૧, ૨, ૩, ૪ રાતો રહીએ.
નવાં નવાં અફીણ ખાઇએ,
ચાલ ભાઇ લાખેણી મઝા લુટીએ.

મધુ માસમાં ગ્રહણ એમાં કરીએ જઇ તર્પણ
લાડુ કરીએ બે ત્રણ મણ જમવા ચતુર પંડિતોને ચુંટીએ
પરશાન દર્શનથી શીત્રરાયા પુરો પાવન કરીએ કાયા
ત્યાંથી હરખાયા હરખાયા જઇએ,
સસરા સાળા બંધુને કુટીએઃ-

કીર્તિ સ્થંભ—ઃઃ રદયની વાતઃ-

દિવસો વીતે વાતવાતમાં, નાની લાગે રાતજો
જાણે હમણાં રાત પડીને, હમણાં થયું પ્રભાતજો
એવા એ દિવસો તે કયારે આવશે.

આણું. આવે સાસરીયેથી કરે મશ્કરી સહીયર જ્યારે
ઉપરથી રીસાઇયે ત્યારે, હૈયે હોયે નિરાંતજો—એવા,
ભાન રહે નહિ રાત દિવસનું, રસમસ્તીની વાતો કરતાં

જાય હજારો રાત છતાં પણ, ખુટે નહિ એ વાતજો-એવા.
જે ઘડી આખા જીવન ભરમાં, એકવાર આવે જીવતરમાં
એ ઘડી આગળ આ જીવતરની કંઇએ નથી વિસારતા જો-એવા.

કીર્તિ સ્થંભ માટીનો મહિમા.

માટીની પ્રભુતા વડે સજીવ છે સંસાર
મર્મ ન સમજે તે નરો ભુમી ઉપર ભાર,
ભુમિના નાથની ભુમિ બધી કહેવાવ માટીમાં
સકળ સામ્રાજ્ય સમૃદ્ધિ બધી સરજાય માટીમાં—
કહી માટી તણી કાયા, અને માટી મહિં માયા
જગત સરજાય માટીથી અને લોપાય માટીમાં—
મુઠીમાં માટી ભરી ભર્યો રાજ્યનો ભાર
કરૂં દાન આ હાથથી, રાજ્ય તણા ભંડાર

કીર્તિ સ્થંભ— રાગ ગઝલ

આ પૃથ્વિ છે પરમેશ્વરની, પૃથ્વિપતિ એ એક છે
જ્યાં ભૂપતિ છે કૈંક પણ ભુમિપતિ એ એક છે—
જે અન્નનાં કણ એકમાં લાખો કણો ઉત્પન્ન કરે
જે બીજમાં વૃક્ષો શમાવે. અકળ અતિ એ એક છે—
જેની દયા મોટા થકી પણ રંક પર ઝાઝી રહે
એ દીનનો આધાર જેની, અકળ ગતિ એ એક છે

કીર્તિ સ્થંભ—

મારે સાસરીયે જઇ કોઇ કહેજો એટલડું
પ્રીતમજી આણા મોકલે.
મને પીયરીયામાં હવે લાગે એકલડું. પ્રીતમજી આણા મોકલે.

રાત જાગી જાગીને જાય છે
આંખ મીચું તો સ્વપ્નાં દેખાય છે
મારૂં હૈડું ભાન સાન ખોઇ થઇ ગયું ભુલકણું—પ્રીતમજી
મને મહેણાં મારે સાહેલડી
ફાલી ફુલી છે જીવનની વેલડી
ઘેલી થઇ હું વીરહે બળે છે કાળજડું—પ્રીતમજી.

કીર્તિ સ્થંભ—

સજીલે સંજીલે સજની તું શણગાર
ગુંથીલે સ્નેહ સુમનના હાર, અલીએ હમણાં આવશે
સખી એ છે સાચા શણગાર
હારથી મોંઘા હૈયાહાર મળ્યાથી મનડું માનશે
હૃદય હોય સુંદર સજની ત્યાં ડોળ વૃથા શાને
સુંદરતા લુખી નવ શોભે હૈયાં હરવાને
સ્વજનના નયનોથી સત્કાર
ઉઘાડો મન મંદીરના દ્વાર અલીએ હમણાં આવશે

માલવપતિ— રાગ ગઝલ

હૃદયના શુધ્ધ પ્રેમોને, નીગમનાં જ્ઞાન ઓછાં છે,
ન પરવા માનની તોયે, બધાં સન્માન ઓછાં છે.
તરી જાવું બહુ સ્હેલું છે, મુશ્કીલ ડુબવું જેમાં,
એ નિર્મળ રસ સરીતાથી ગંગાસ્થાન ઓછાં છે.
પ્રણય કલહે વહે આંસુ ચુમે ચાંપી હૃદય સ્વામીન્
અરે એ એક પળ માટે જીવનનાં દાન ઓછાં છે.

સિરાજુદૌલા— રાગ ગઝલ.

ગઇ છતાં એની છબી આવે નજરમાં,
આંખો ગજબ જાદુ ભરી ખુંચે જીગરમાં,
દેખાવમાં ભોળી છતાં જાદુ ભરી એ,
રાખે હજારો તીર કાતિલ વાંકી ભમરમાં
ગાલો મહીં લાખો ગુલોની લાલી છુપાવી,
ઉભી હતી નજાકત ભરી એ રશ્કે કમર ત્યાં,
પરવા ન તાજો તખ્તની એ નાજો અદાપર,
વણમૂલ વેચાયા અમે માશુકના કરમાં.

સિરાજુદૌલા— રાગ કવ્વાલી.

જેવી કરે જે કરણી તેવી તરત ફળે છે,
બદલો બુરા ભલાનો, અહીંનો અહીં મળે છે.
ઉંચે ચડે છે જ્યારે. સહુને એ તુચ્છ ગણતા,
પટકાય જ્યારે નીચે, ત્યારે સમજ પડે છે.
હસતાઓને રડાવે, રોતા ઉપર હસે જે,
રોનાર તેને કોઇ, આખર નહી રહે છે.
આપ્યા વિના ન મળશે, વાવ્યા વિના ન ફળશે,
ઇન્સાફ એજ કુદરત અહીંનો અહીં કરે છે.

સંસાર સાગર— તબીયતનો તમાસો.

હું તો નાજુક તબીયત વાળી, મારી તબીયતને સાચવજો,
મારા મીજાજને સંભાળી, મારી તબીયતને સાચવજો.

અમ્માની માનીતી હું છું, પપ્પાને બહુ પ્યારી,
વાત કરે કોઈ ગુસ્સે થઈ તો, ધડકે છાતી મારી.
ઉઠી સવારે આઠ વાગતાં તરતજ ચા પીનારી,
લેટ થાય જો મીનીટ એક તો તબીયત જાશે મારી.

સંસાર સાગર—

ઘરને સંભાળી રાખતાં, વાડી જતી રહી;
લટકારીને લોભાવતાં, લાડી જતી રહી.
સીધી સડક જાતો હતો. ત્યાં થાંભલો નડ્યો.
મોટર હમારા પ્રેમની આડી જતી રહી.
જાવું હતું દાદર ઉપર, પણ ભાન ન રહ્યું,
એ મોહમાં માહીમની ખાડી જતી રહી

અજબધારા—

જ્યાં નથી ગરજ તલભાર અમી ત્યાં ગરજુ થઈ કાં જઈએ
છે એ જીવન આધાર એમને ઝાઝું તે શું કહીએ
અંકાય નહી અણમૂલ સ્નેહનાં મુલ કદી આ રીતે
સૂજનો નવીન કોઈ રીત શીખવશે આજ પ્રિતમજી પ્રીતે—
જળ સરિતાનાં જેમ રત્નાકરમાં ભળી થાય છે ખારાં
અમે ભળ્યાં તમોમાં એજ પ્રકારે નથી લેશ પણ ન્યારાં
છે એજ સ્નેહ ત્યાં માન અને અપમાન તણી શી પરવા
ચાહ્યો જમાના દાન કરે રસ પાન કલહ પરીહરવા.

સમાપ્ત.